

Acompanyament al procés participatiu Imaginem el nou Ecobarri de Ca n'Ametller

Retorn del resultat de les entrevistes prèvies

4 d'octubre de 2021

AJUNTAMENT DE
SantCugat

Índex de la presentació

1ª PART

Principals avenços consideracions sobre el procés participatiu

2ª PART

Mancances urbanístiques actuals de Sant Cugat

3ª PART

Reptes urbanístics futurs de Sant Cugat

Un agraïment molt especial a:

Albert Cortina
Albert De Pablo
Alberto Valcarcel
Anna Riuró
Carles Castell
Carme Farré
Eva Serrat

Gemma Vidal
Imma Amat
Iona Casadevall
Isabel Castinyeira
Joan Barba
Joan Franquesa
Jordi Castelló

Jordi Menéndez
Jordi Prat
Josep Lluís Lobo
Juanjo Cortés
Kristian Herbolzimer
Lluís Recoder
Magalí Robin

Mariona Sarrias
Martí Rius
Paco Carbó
Simona Cerri
Tana Collados
Xavier Barbany
Xavier Humet

Sobre el procés

Principals consideracions sobre el procés

Procés – Aspectes positius

- Una **oportunitat per transversalitzar el treball de les diferents àrees de l'Ajuntament** (ex.urbanisme i mobilitat).
- Obrir espais per fer **una revisió una mica més crítica de la ciutat**. És l'ocasió de fer una revisió crítica a com es plantegen per inèrcia les coses des de l'urbanisme.
- Bona **oportunitat de repensar la ciutat** i poder escoltar la ciutadania
- Obrir la participació a la ciutadania està bé des de la perspectiva comunicativa d'explicar a la gent el què s'està fent
- **Aprecia molt aquest treball qualitatiu** que s'està fent amb aquestes enquestes. Evita treballar en formats participatius que es limita més a plantejar ocurrencies que poden ser votades.
- Oportunitat de **coordinar-se millor amb les entitats local menors**.

Procés – Recomanacions

Recommendation

1.
2.
3.

- **No generar falses expectatives**
- **Garantir la capacitat d'incidència** de les persones participants.
- **Garantir màxim consens a nivell polític.**
- **Retorn de l'impacte de la participació i fer un seguiment dels resultats**
- **Partir d'una bona diagnosi prèvia.**
- **La informació ha de ser comprensible als diferents perfils de gent.**
- **No enfocar aquest desenvolupament de manera aïllada**
- **Equilibri entre la participació de caràcter més representatiu i la oberta a tota la ciutadania.**
- **Benchmarking amb altres experiències** on s'han resolt els problemes plantejats.
- **Recuperar la confiança.**
- **Aprofitar la proximitat de l'Escola d'Arquitectura i els tallers de projecte (TAP).**

Procés – Precaucions

- **Evitar processos top-down massa tecnificats.**
- **La component ideològica pesa molt i pot dificultar la concertació sobre el model de ciutat**
- **Mediar entre una mirada més global i estratègica (metropolitana) i una més local i concreta a nivell de barri.**
- **En l'ús del llenguatge: “darrer sector” – “creixement” vs desenvolupament.**
- **Previ: St Cugat ha de seguir creixent? – Disposar d'un estudi exhaustiu del sostre d'habitatges.**
- **Incorporar opinions expertes.**
- **“Sub-representació” del sector econòmic i d'alguns agents amb paper clau.**
- **Facilitar la informació disponible**

Sobre les mancances

Mancances urbanístiques actuals de Sant Cugat

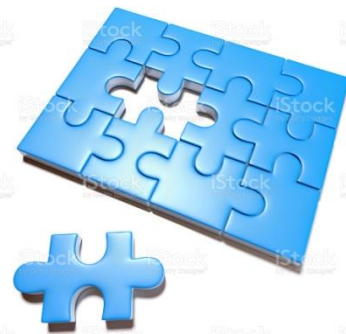
Mancances – Model urbanístic

Reflexions generals sobre el model

- El motor de desenvolupament urbanístic ha estat més l'especulació que no la cerca de la qualitat de vida de la ciutadania. Creixement amb poca sensació de barri espai públic poc viu.
 - La relació entre “les peces” no és bona i manca una visió integral de ciutat.
 - És una ciutat massa cara
-
- Caldrà ser molt curosos amb no trencar un model que ha estat pol d'atracció de molta gent per venir a viure a Sant Cugat.

Mancances – Model urbanístic

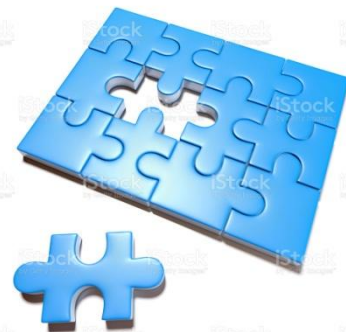

Conseqüències d'aquest model

- L'especialització per zones té conseqüències greus sobre la mobilitat.
- Poc inclusiva: esdevé una ciutat complicada per a la gent jove i expulsa població diversa fora (estratificació econòmica massa marcada).
- En alguns casos s'ha construït on no tocava o amb intervencions poc afortunades.
- Sant Cugat viu d'esquena a les ciutats veïnes.

Mancances

Model residencial i d'habitatge.

Sobre les conseqüències del model residencial

- S'està desaprofitant el potencial de transformar l'habitatge de les zones residencials .
- Els joves no se senten reflectits en el model d'habitatge de protecció que se'ls ofereix.

Sobre la manca d'habitatge

- Falta habitatge assequible per a joves i gent gran
- Desconeixement sobre quin és el sostre d'habitatges que pot suportar la ciutat

Sobre la densificació

- El model de ciutat jardí, resulta massa car .
- Repartir l'habitatge dotacional per tota la ciutat.

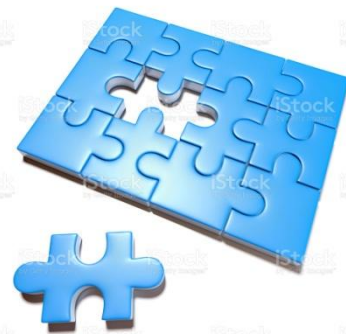
Mancances – Mobilitat

Portes endins...

- **Falta estructura a nivell de mobilitat, pensant sobre tot en transport públic.** Afecta a les famílies i a la gent gran que no es poden desplaçar amb cotxe.
- **En zones residencials disperses el bus urbà és poc útil.**
- **Abusem del cotxe privat en distàncies curtes que es podrien cobrir a peu, en bicicleta o patinet elèctric.** Són distàncies amb un gran potencial de canvi modal.
- Millorar la **convivència entre bicicletes i peatons.**
- **Aparcaments dissuasoris insuficients – Millorar la gestió dels aparcaments.**
- **Excés de velocitat del vehicles en moltes vies perifèriques.**
- **L'estació de RENFE està infrautilitzada.**

Mancances – Mobilitat

Portes enfora...

- **Connexions dolentes amb els equipaments metropolitans (port i aeroport).**
- **Mal resolta la curta i mitja distància (menys de 7-8 km), amb Rubí Cerdanyola i l'eix de la B-30.**
- **Manca uns servei tipus METROBUS, Bus Exprés o tramviari per l'eix Rubí-Sant Cugat-Cerdanyola.**
- **Caldria millorar la transversalitat de la mitja i llarga distància (per anar a Vilafranca, Granollers, Tarragona o Girona s'ha de passar per Barcelona).**
- **Col.lapse circulatori a tots els nusos d'entrada i sortida de la ciutat.**

Mancances – Mobilitat

Portes enfora...

- **Connexions dolentes amb els equipaments metropolitans (port i aeroport).**
- **Mal resolta la curta i mitja distància (menys de 7-8 km), amb Rubí Cerdanyola i l'eix de la B-30.**
- **Manca uns servei tipus METROBUS, Bus Exprés o tramviari per l'eix Rubí-Sant Cugat-Cerdanyola.**
- **Caldria millorar la transversalitat de la mitja i llarga distància.**
- **Col.lapse circulatori a tots els nusos d'entrada i sortida de la ciutat.**

Mancances

Altres consideracions

Sobre els espais lliures i d'oci propers

- Acondicionar els espais lliures i d'oci propers.

Sobre els teixits urbans

- Manca més activitat econòmica prop de la vivenda.
- Els serveis i activitats no estan prou descentralitzats. S'han format petites ciutats però sense serveis.

Sobre la gestió eficient de l'energia i l'aigua

- Desajustos en el funcionament de plaques solars i en reciclatge d'aigües grises en habitatges.

Mancances en relació a equipaments i serveis de la ciutat

- *Vegeu llistat a l'informe.*

Sobre els reptes.

3

Sobre els reptes urbanístics futurs de Sant Cugat

Repte_3.1

Repensar el model de ciutat

- **És el MOMENT de repensar el model de ciutat:**
 - ✓ Resulta car mantenir el model de ciutat actual.
 - ✓ Tenim les peces però s'han de construir els nodes per fer un salt qualitatiu. Repensar la ciutat en terme de xarxes.
 - ✓ Desenvolupament urbanístic vs. creixement urbanístic. Aprofitar els actius bàsics de quan Sant Cugat era un poble madur.
- **Canviar el llenguatge i el paradigma quan abordem els projectes de planificació urbanística.** És el pla urbanístic o nosaltres els que hem de canviar? Podem millorar la ciutat sense urbanitzar de cop l'últim tros que ens queda. Potser es pot intervenir poc a poc i per fases.
- **Complementarietat de dos models urbanístics . Opcions:**
 - ✓ Seguir amb el model difós associat a una demanda d'un tipus de ciutadania de classe mitjana benestant que està evolucionant.
 - ✓ Transitar cap a un altre model d'urbanisme més social que doni resposta a seguit d'emergències econòmiques i habitacionals.
 - ✓ Confrontar-los (escollir) o complementar-los i millorar-los.

Repte_3.2

“De-creixement urbanístic”

- **¿Pot créixer més la ciutat? Abans s’hauria de...**
 - ✓ Estudiar molt bé de quin sòl públic disposa la ciutat.
 - ✓ Remodelar o acabar peces existents inacabades o mal resoltes en els teixits urbans existents.
 - ✓ Promoure la rehabilitació de vivendes i edificis existents.
 - ✓ Cercar noves vies de finançament dels municipis que no depenguin tant de l’immobiliari.

Repte_3.3

Planejament i relació amb municipis veïns

- **No disposar de POUM.** Repensar/actualitzar el full de ruta que marcava el Programa d'Actuació Urbanística del '87.
- **Evitar l'urbanisme tàctic,** al marge dels instruments de planejament amb intenció de solucionar les emergències.
- **Debatre si Sant Cugat vol mantenir la seva identitat municipal amb una separació física amb Cerdanyola i la resta de municipis veïns o no.**
- **Diagnosticar la relació de Sant Cugat amb la resta de Barcelona i Àrea Metropolitana.**
- **Buscar mecanismes de transició que compensin els aprofitaments en el conjunt de l'àrea metropolitana.**

Reptes_3.4

Habitatge

- **Donar sortida a l'emergència habitacional i garantir el dret a un habitatge assequible.** Això comportarà un urbanisme més dens i compacte i una diversificació de l'univers social.
- **Analitzar:**
 - ✓ Noves fórmules per satisfer les necessitats dels joves (**cooperatives d'habitatge, cessió d'ús co-housing, masoveria urbana**) i la diversitat actual de models de família.
 - ✓ Revisar la **normativa** que imposa que les urbanitzacions sols s'hi pugui construir habitatge unifamiliar.
 - ✓ Buscar fórmules més adaptades i innovadores en l'actual política d'habitatge de la **ciutat (línies d'ajut, lloguers socials)**
 - ✓ **Revisar els criteris d'empadronament** per accedir a l'habitatge protegit.
 - ✓ **Repensar la funcionalitat de molts locals** que no serviran com a locals pel comerç.

Reptes _3.4

Habitatge

- **Recolzar-se més en la col·laboració públic privada.**
- **Polítiques per promoure l'habitatge cooperatiu.** Consolidar una col·laboració públic-cooperativa/comunitària.
- **Impulsar més l' habitatge públic de lloguer i a ser possible limitat en el temps** de forma distribuïda per tota la ciutat, per evitar “suburbitzar” parts de la ciutat. Part de l'habitatge públic podria venir de:
 - ✓ “Obligar” als privats a fer un 30% d'HPO
 - ✓ Requalificar determinats espais o zones (passar a plurifamiliars o de més densitat terrenys lliures en espais propers a les estacions).
- **Reconvertir l'habitatge de les zones extensives d'unifamiliars a “bifamiliars”**

Repte_3.5

Densificació i alçades

- **Procurar que el debat sobre les alçades i la densificació es centri sobretot en com evitar la congestió i en com millorar la qualitat de vida pels que ja hi són i els que vindran.**
- **Densificació controlada.** Augmentar lleugerament la densificació en alguns sectors no hauria de ser un problema. Sempre amb respecte a l'entorn i per sota de 5-6 pisos i mirant que el nous volums quedin ben integrats.
- Explorar **fórmules d'augmentar la densitat sense augmentar el volum construït** en les zones més residencials. Tipus:
 - ✓ Dwelling units (un altre habitatge a la mateixa parcel·la o dividir la propietat de l'habitatge ja construït). Model americà.
 - ✓ Habitatge semi-col·lectiu. Habitatge compacte amb entrades múltiples. Model francès.

Repte _3.6

Impulsar noves centralitats i relligar els barris

- **Tendir a la ciutat policèntrica.**
 - ✓ Reforçar les polaritats d'altres districtes a més a més del centre històric.
 - ✓ Establir noves centralitats a la ciutat al voltant de les estacions de ferrocarril.
 - ✓ Acompanyar-ho d'una xarxa de transport públic potent.
 - ✓ Desenvolupar activitat productiva diversa més enllà d'ubicar-hi una gran superfície comercial.
- **Relligar els barris existents pensant en impulsar una ciutat caminable, on l'espai públic tingui vida, sigui accessible i estigui inter-connectada.**
- **Relligar els nous barris amb els teixits urbans existents.**

Repte _3.7

Mixtura d'usos i foment de l'activitat econòmica

- **Promoure la mixtura d'usos als diferents barris del municipi.** Model mixt on llocs de treball, serveis, comerços i vivendes estiguin barrejats. En el cas francès la intervenció va associada sovint a la presència d'un equipament molt important (en el cas de l'HGC ja hi seria).
- **Concentrar l'activitat econòmica i comercial al voltant de les estacions.** Milloraria molts els problemes de mobilitat.
- **Potenciar la presència de més empreses i llocs de treball al municipi.** Ajuts per arrancar els negocis o donar facilitats, exempcions.
- **Recuperar l'activitat econòmica deslligada de l'alta tecnologia i amb menys valor afegit.** Per evitar l'expulsió del petit taller o petit industrial que necessita una nau o un magatzem. Es podrien reconvertir alguns polígons industrials en aquesta línia.

Repte_3.8

Mobilitat

Sobre model

- **Intermodalitat.** Implantar un model diferent de mobilitat: una ciutat estructurada al voltant de les estacions de tren amb unes línies d'autobusos troncal i freqüents.
- **El transbordament de línies de transport públic (busos i tren) s'ha de fer en un punt central.** Cal pensar en una estació d'intercanvi., tipus Valldoreix (punt d'intercanvi que vincula el tren a tres línies de bus).
- Fer un **canvi modal en la curta i mitja distància.**
- Tenir **accés, des dels nous barris a la xarxa metropolitana de transport.**
- L' Ajuntament ha de **treballar la mobilitat de manera transversal.**

Persones

- **Potenciar la caminabilitat al voltant de les estacions incorporant la perspectiva de gènere.**
- **Reforçar la peatonalització del centre i adequar els recorreguts peatonals amb la perifèria (barris i ciutats properes).**

Repte_3.8

Mobilitat

Bicis

- Potenciar la comunicació amb bici amb Cerdanyola i Rubí.
- Repensar els carrils bici amb criteris de funcionalitat i no tant lúdics.
- Millorar la interconnexió ciclable, també amb l'àrea metropolitana i Barcelona.

Busos

- Replantejar la xarxa de busos.
- Busos més petits, a demanda, vinculats a APP

Cotxes

- Pacificació dels entorns escolars.
- Millorar la gestió dels aparcaments dissuasoris, cas de la sortida direcció Cerdanyola.
- Desincentivar l'ús del cotxe privat i avaluar l'evolució de l'impacte ambiental del parc automobilístic privat.
- Foment del vehicle elèctric
- Explorar noves fórmules: cotxe compartit.

Repte_ 3.9

Eficiència energètica i en l'ús de l'aigua

- **Els models d'ecobarris són una bona referència.** Qualsevol creixement urbà que es plantegi ha de ser forçosament sostenible. Aprofitar el potencial de les renovables i impulsar des de l'àmbit públic els temes d'eficiència energètica.
- **La situació d'emergència climàtica ha de tenir implicacions directes en els criteris de disseny del nou barri.** Promoure construccions ecològiques i bioclimàtiques.
- Sant Cugat ha de seguir essent un **referent en la descarbonització, en la millora de l'eficiència energètica i en l'autoproducció.** Actuar en les instal·lacions municipals seria exemplificant (enllumenat, equipaments)
- Explorar la possibilitat de que l' **Ajuntament creï una distribuïdora elèctrica i la gestió de l'aigua passi a ser municipal.**
- Revisar el tractament que s'està fent en les aigües grises en les noves promocions.

Repte_3.10

Barris saludables, inclusivament i amb perspectiva de gènere

- **L'objectiu: ciutat saludable.** El planejament saludable ha de contenir tots els adjectius que volem projectar a la ciutat: més compacitat, més mixtura d'usos, espai públic amigable i segur, dissenyat des d'una perspectiva de gènere (sense zones hostils, fosques i sense vida)
- **Cuidar la qualitat de l'aire.** Promoure espais caminables i allunyar el trànsit del cotxe de la ciutat..

Repte_3.11

Espais verds i la relació amb Collserola

- **Acostar més Collserola a la població.** Manquen espais de trobada dels santcugatencs a Collserola, estructurar els dos pols de Can Montmany i Torre Negre
- **Aplicar el concepte de “renaturalització” al tractament dels espais lliures.** Anar més enllà de pensar només en parcs i jardins. Es tracta de reconnectar amb la natura i explicar inclús que el verd no sempre es verd en clima mediterrani.
- **Generar espais verds sostenibles, adaptats al canvi climàtic i al clima mediterrani** (xerojardineria). Buscar espècies de baix consum d'aigua, de creixement limitat i baix manteniment.
- **Impulsar el pla d'infraestructures verdes a la ciutat.** Interconnectar els espais verds. Repensar el model d'espai verd periurbà com a sistema i com a xarxa, mirant que l'espai verd enllaci amb l'espai construït i amb la mobilitat
- **Crear espais verds de proximitat.**
- **Incorporar el verd de manera més estructural als edificis.**

Repte_3.12

Millora de serveis a la ciutat

- **Millorar el sistema de neteja als carrers per evitar pols.**
- **Espais alternatius d'ús públic, compartibles.**
- **Generar àgores.**
- **Alternatives d'oci pels joves.**
- **Punts de recàrrega pels vehicles elèctrics.**
- **Reforç de l'atenció sanitària.**

Repte_3.13

Millora del funcionament de l'ad. local

- **L'administració pública local hauria de ser capdavantera en acompanyar els canvis que s'estan donant a la societat santcugatina: hauria de ser abanderada de la transformació digital i de les noves maneres d'entendre el servei d'atenció a la ciutadania.**

Repte_3.14

Transformació de la ciutadania i vincle amb la ciutat.

- **Aconseguir que les escoles s'impliquin i creguin en aquest projecte de sostenibilitat global de la ciutat i de ciutat habitable.**
- **Dificultat de generar un sentiment de pertinença a la ciutat.** El creixement s'ha produït generant grans àrees d'expansió deslligades del nucli tradicional de la ciutat i això s'ha fet en un temps molt breu i no ha permès madurar vincles.
- **Sant Cugat s'hauria de dotar d'un mecanisme d'anàlisi de la seva pròpia realitat local.**
- **Desenvolupar un model urbanístic que afavoreixi l'arrelament.** Generar vincles, mantenir els referents emocionals de la població, no perdre la seva pluri-identitat i enfortir el sentiment de pertinença; també conservant el patrimoni arquitectònic no catalogat que singularitza els barris.

Repte_3.15

Producció i consum d'aliments de proximitat

- **Reforçar la producció agrícola vallesana de proximitat.** A Sant Cugat aquest sòl agrícola s'ha d'intentar mantenir.
- **Promoure el consum de proximitat.** Treballar fins on es pugui la idea de l'autoabastiment alimentari el consum de productes de proximitat.

Repte_3.16

Reptes de cara al desenvolupament del futur ecobarri

- Cercar algun “element bandera” que identifiqui el nou “Eco-barri” i doni més força al projecte.
- Les lògiques metropolitanes de l’equip redactor, tot i estar ben fonamentades, seran diferents a les de Sant Cugat.
- La relació dels nous barris amb l’AP7.
- En paral·lel cal refer les diverses peces urbanes que conformen el Sant Cugat actual. La intervenció a l’entorn de l’HGC no es pot plantejar com una peça aïllada.
- Evitar el **passiu municipal** en el desenvolupament de la pastilla on es vol actuar.

Repte_3.16

Reptes de cara al desenvolupament del futur ecobarri

- **Garantir la sostenibilitat econòmica futura del barri.** L'activitat econòmica n'es una aliada.
- **EL nou barri ha de tenir una àrea pròpia de centralitat.** Generar un espai divers i sectorialitzat on moltes de les necessitats dels nous veïns es puguin satisfer en el propi barri.
- **Intervenir amb criteris de bellesa.**
- **Mantenir la identitat de Sant Cugat**
- **Sortir de l'idea que és el negoci immobiliari el que ha de pagar el desenvolupament de la nova unitat.** Vincular-ho més a promoure usos con ara la recerca, el terciari, empreses de cinquena generació

Gràcies per la vostra atenció!